

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордену Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 21 (817) | Субота, 28 травня 1955 р. | Ціна 20 к.

МОРАЛЬНЕ ОБЛИЧЧЯ СТУДЕНТА

Партія і уряд поставили перед радянським народом величезні завдання в справі будівництва комунізму. В рішенні цих завдань важливу роль повинна відіграти вища школа, яка готує спеціалістів для всіх галузей народного господарства і культури.

Радянська система вищої освіти дозволяє виховувати освічених і свідомих будівників комуністичного суспільства, озброєних знанням законів суспільного розвитку і вмінням користуватися цими законами в інтересах народу, в інтересах соціалістичної держави. Наші вищі навчальні заклади готують кадри висококваліфікованих спеціалістів з широким суспільнополітичним кругозором, з високим рівнем культурного розвитку. Висока свідомість громадського обов'язку, самовіддана праця на благо соціалістичної Батьківщини, беззавітна відданість справі комунізму — характерні риси морального обличчя радянської людини.

Виховання трудящих в дусі комуністичної моралі наша партія завжди вважала одним з своїх головних завдань. Вона розвиває у радянських людей такі чудові якості, як ідейність, принциповість, впевненість у перемозі нашої справи, готовність перемагати будьякі труднощі, бездоганну поведінку в побуті.

Виходячи з цього партія і комсомольська організація університету проводять велику роботу по вихованню кращих моральних якостей у студентської молоді. Переважна більшість студентів показує яскраві зразки свідомого, соціалістичного ставлення до праці, до своїх обов'язків перед державою. Прикладом цього можуть служити студенти історичного факультету тт. Дерев'янкі, Куц, фізико-математичного факультету тт. Кірочкін, Зорін, Маслов, економічного факультету тт. Рубан, Стешенко, Ілліницький та багато інших.

Наполегливо оволодіваючи наукою, вони готуються стати висококваліфікованими спеціалістами, щоб внести свій вклад в справу завершення будівництва соціалізму і поступового переходу до комунізму. Відмінно навчаючись, ці товариші показують приклад сумлінного виконання громадських доручень, активної участі в студентських наукових гуртках, вірних взаємовідносин з колективом.

Однак в наших рядах не може бути місця настроям заспокоєння в зв'язку з деякими успіхами, досягнутими в поліпшенні виховної роботи в університеті. Робота по вихованню високих моральних якостей у студентства повинна безперервно удосконалюватися.

Факти показують, що окремими студентами все ще припускаються випадки порушення норм комуністичної моралі. Особливо негативним є те, що у ряді випадків такі факти не зустрічають суворого відсічі з боку нашої громадськості. Достатньо сказати, що в деяких кімнатах університетських гуртожитків і в аудиторіях студенти псують меблю ножами, б'ють скло, посуд. Характерно, що в жодному з випадків, коли комен-

дант намагався знайти винного в псуванні державного майна, його не знаходились.

Ми не можемо забувати, що пережитки капіталізму почувуються не тільки у ставленні до навчання, до громадських доручень, але й в побуті окремих людей. Там, де немає потрібної пильності, підлі носії пережитків капіталізму намагаються внести у наш радянський побут мерзотні явища буржуазного суспільства, намагаються насаджувати пияцтво, хамське ставлення до жінки, до сім'ї, хуліганство.

Комуністи і комсомольці повинні показувати приклад у боротьбі проти хворобливих явищ і недоліків у побуті, з усіма проявами буржуазної моралі. Між тим є факти, коли окремі комсомольці допускають моральну нестійкість. Серед студентів університету бувають випадки пияцтва, хуліганства, крадіжок.

Днями, наприклад, студент географічного факультету Маца і студент хімічного факультету Лібедінський вчинили в гуртожитку бійку. Морально розкладеними людьми проявили себе студент третього курсу фізико-математичного факультету Козлов, студент першого курсу біологічного факультету Лобанов, студент геологічного факультету Шетінін, студентка філологічного факультету І. Стреляна.

Слід відзначити, що є випадки, коли партійні і комсомольські організації не дають потрібної оцінки цим фактам, ліберально ставляться до порушення комсомольськими соціалістичних норм поведінки. Так, наприклад, до цього часу комітет комсомолу не засудив персональну справу Лобанова, хоча фейлетон, де розповідається про моральне обличчя цього комсомольця, був надрукований в нашій газеті ще на початку квітня. Партійні і комсомольські організації філологічного і геологічного факультетів фактично замовчали безобразний вчинок студентів Шетініна і І. Стреляної.

Треба покінчити з ліберальним ставленням до фактів побутової розпусти, з шкідливими уявленнями, що можна крізь пальці дивитись на недостойну поведінку людини в побуті. Неможна забувати, що моральна нестійкість і нечистоплотність, елементи розкладення в побуті обов'язково ведуть до безідейності, до загублення політичної пильності, людина перестає бути дійсним комуністом, комсомольцем.

Виховання норм комуністичної моралі у студентів є одним з головних завдань партійних і комсомольських організацій університету. Треба більше влаштовувати комсомольсько-молодіжних годин на теми про моральне обличчя радянського студента, диспутів, обговорень кінофільмів, театральних вистав, літературних творів.

Боротьба за високу ідейність, за суворе додержання норм комуністичної моралі — важливіша складова частина діяльності партійної і комсомольської організації у вихованні молодих радянських спеціалістів.

Всі на неділеньки!

Завтра, 29 травня, комсомольська організація університету бере участь в неділеньку по наданню трудової допомоги колгоспам Харківської області.

Студенти університету! Візьмімо активну участь у проведенні неділеньки! Допоможемо трудівникам соціалістичних ланів у виконанні рішень партії по дальшому піднесенню сільського господарства!

Університетський тиждень

УСПІХ ЮВІЛЕЙНОЇ ВИСТАВКИ

Пройшло більше місяця з того часу, коли у Центральному корпусі університету відкрилася велика виставка, присвячена 150-річчю з дня заснування ХДУ. За цей час її відвідало понад півтори тисячі робітників, службовців, наукових працівників, студентів, хатніх господарок, школярів. Серед них інженер-хімік Харківської панчішної фабрики тов. Райтблат, директор Покопільської середньої школи тов. Павлоцька, вихователь Зеленогав'яського дитячого будинку тов. Подбуркін, група робітників, учні музичної десятирічки та багато і багато інших громадян з різних міст та різноманітних професій. Деякі з них записали свої враження від виставки в книзі відгуків. Ось, що пише кандидат хімічних наук, ленинградець тов. Добротін:

«Виставка до 150-річного ювілею Харківського університету справляє велике враження. Вона дає чудове уявлення про діяльність одного з старіших вузів нашої країни».

«Виставка навією почуття гордості за наш чудовий університет, — пише група студентів фізико-математичного факультету. — Ми щасливі тим, що вчимося в цьому прекрасному вищому навчальному закладі».

До літературних дат

За рішенням Стокгольмської сесії Всесвітньої Ради миру в 1955 р. у всіх країнах широко відзначається 150-річчя з дня смерті великого німецького письменника Фрідріха Шіллера.

В університетській бібліотеці Харківського університету відкрилася виставка, присвячена цій даті.

В бібліотеці відкрилися також виставки, присвячені 50-річчю з дня народження відомого радянського письменника М. Шолохова та О. Корнійчука.

На стелі, присвяченій творчій діяльності Шолохова розміщені його твори, ілюстрації до них, висловлення керівників партії та уряду.

Окремий стелід, де представлені твори Корнійчука, журнальні статті та брошури про нього, розповідає про письменницький шлях відомого українського драматурга О. Корнійчука.

НА ХІМФАЦІ ЗАКІНЧИВСЯ ЗАХИСТ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

З 12 по 14 травня на хімічному факультеті проходив захист дипломних робіт. Дипломні роботи всіх студентів безпосередньо пов'язані з науковими проблемами, що розроблюються на кафедрах факультету, або з питаннями, які вимагають розв'язання для потреб промисловості.

Студенти-дипломники на протязі року ретельно підбирали і вивчали літературу по своїх темах, підготовували і провели серйозні експериментальні дослідження, у яких користувалися спектральними приладами, рентгенівською установкою, схемами для вимірення електроізолюючих сил та іншими приладами. З 72 дипломних робіт, 49 були оцінені Державною комісією на «відмінно», 22 — на «добре».

НА КАФЕДРАХ УНІВЕРСИТЕТУ

Виконуючи рішення партії

Напруженим науковим життям живе колектив кафедри дарвінізму і генетики (завідуючий доц. М. П. Воловик). Виконуючи рішення партії і уряду, спрямовані на дальший розвиток сільського господарства і підвищення матеріального добробуту радянських людей, колектив кафедри дарвінізму і генетики вирішує наукові завдання, пов'язані з підвищенням продуктивності тваринництва, виведенням нових порід тварин і т. ін.

Загальне спрямування роботи кафедри — розроблення проблем гібридизації сільськогосподарських тварин та усурійського і частково китайського дубового шовкопряду.

Першим на Україні питанням акліматизації усурійського дубового шовкопряду зайнявся доц. В. Г. Шахбазов. Він вивчає біологію усурійського шовкопряду в певній мірі змінює її. Наприклад, усурійський шовкопряд дає 2 покоління на рік, але друге покоління припадає на осінь і в наших кліматичних умовах погано розвивається. Співробітники кафедри методом гібридизації усурійського та китайського дубового шовкопряду, намагаються одержати двоох — одне, але більш продуктивне, покоління шовкопряду. Гібридизація китайського і усурійського шовкопряду також проводиться вперше. Гібрид змінює якість в крайній бік. Збільшується вага кокону, поліпшується якість грені.

Покищо роботи по гібридизації і акліматизації усурійського шовкопряду проводяться тільки в лабораторії і на біостанції. Але вже в наступному році досліди будуть перенесені в шовківницькі господарства колгоспів.

Кафедра підтримує зв'язок з Миргородською школою шовківництва, з гренажним заводом, а також з рядом колгоспів, які займаються розведенням шовкопряду. Ряд дослідів по виведенню нових гібридних порід і підвищенню продуктивності тутового шовкопряду поставлені під керівництвом В. Г. Шахбазова в Миргородській школі шовківництва.

Другий напрямок робіт кафедри тісно змикається з роботами лабораторій кафедр біохімії і фізіології людини і тварин. Це вирішення проблеми життєвості організму і гібридності міді. Розв'язання цієї проблеми має певне значення для практики тваринництва. В лабораторіях кафедри проводяться схрещування різних порід кролів, з застосуванням гістохімічних і гістофізіологічних методів досліджень, вивчаються зміни, які відбуваються у тканинах тварин при гібридизації.

Одним з двох основними напрямками не вичерпується вся багатогранна діяльність кафедри дарвінізму і генетики. Тут продовжується велика робота по одержанню поліпшеного гібридного насіння томатів, даються консультації по вирощуванню арахісу на Полтавщині і, головне, кафедра проводить велику навчальну роботу з студентами.

Зараз в житті кафедри дарвінізму настає відповідальний період — починається виробничо-практична студентів і літній період в проведенні дослідів. В наполегливій, копійній праці живуть співробітники кафедри. Вони знають, що кожне розв'язане ними часткове питання, це крок вперед, це — творчість.

Ю. ЛЬВОВ.

ГЕОЛОГИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ПРАКТИКИ

Понад 100 студентів IV і V курсів геологічного факультету проходять практику. Місця проходження практики знаходяться у віддаленіших кутках нашої Батьківщини. В суворій Якутії та Читинській області, в Красноярьському краї та на Уралі, в Кузнецькому басейні і в Карпатах побувають студенти-старшокурсники.

Під час практики студенти будуть працювати прорабами, колекторами, техніками-геологами, молодшими геологами. Вони візьмуть участь у геологічних роботах, побудують на будівництві гідроелектростанцій, працюватимуть по розвідці чорних, кольорових металів та будівельних матеріалів. Все це дасть їм можливість набути навиків, необхідних при майбутній праці. Крім того, на основі матеріалів, які зберуть студенти під час проходження практики, що продовжиться три-чотири місяці, будуть писатися дипломні роботи.

Студенти першого та другого курсів також проходять практику, але не виробничу, а учбову в Донецькому басейні та Криму.

Комплексна експедиція

Днями із Харкова виходять члени комплексної експедиції біофаку на чолі з професором І. Б. Волчанецьким в складі співробітників кафедри зоології хребетних тварин, вищих рослин і ентомології.

Експедиція пройде в південнозахідному напрямку від Харкова по межі лісостепу та степу. Вона облідує ряд річкових долин (Дніпра, Південного Буга, Дністра) і лісних масивів, як природних, так і штучних. Маршрут експедиції закінчиться в лісних районах Молдавії.

Мета комплексної експедиції — вивчення рослинності, наземних хребетних (зокрема птахів) і комах, а також з'ясування їх господарського значення в конкретних умовах, можливість використання корисних об'єктів та з'ясування деяких закономірностей формування культурних ландшафтів.

Крім наукових співробітників кафедр в експедиції беруть участь і студенти — дипломники. Матеріали, що вони зберуть під час експедиції будуть ними використані для написання дипломних робіт.

На кафедрі дарвінізму і генетики. Завідуючий кафедрою доц. М. П. Воловик (другий зліва), старший лаборант О. І. Бут, Г. Д. Люкевич і доц. В. Г. Шахбазов проглядають матеріали по гібридизації дубового шовкопряду перед відправкою його на Зміївську біологічну станцію (фото зліва).

На фото праворуч: співробітники кафедри вивчають гістохімічні зміни в тканинах кролів при міжпородних схрещуваннях. Зліва направо: старший лаборант Г. І. Хіжніченко, науковий співробітник Г. Лемберська, О. В. Рудаєва, доц. І. Д. Манаков, керівник занять доц. М. П. Воловик.

Фото О. КУЗІНА.

Будь справжнім комсомольцем!

Студентський колектив географічного факультету дружний і здоровий. Тут є багато студентів, які своїм відмінним навчанням, зразковою поведінкою, активною участю в громадській роботі заслужили повагу своїх товаришів. Прикладом таких студентів є комсомольці Корнієнко, Бойко, Білоус, Плутирєва (перший курс), Магоршан, Зубченко (другий курс), Корнієнко, Анеліна (п'ятий курс), Лазаренко (третій курс), Ручка, Філоненко (четвертий курс) та багато інших.

Але поряд з ними в нашому студентському колективі є товариші, які не справляються з основним своїм обов'язком — навчанням, пропускають лекції без поважних причин, зневажливо ставляться до товаришів, колективу.

З обуренням довідалися комсомольці факультету про гідкий вчинок студентки ІV курсу Браташ, яка, посварившись за щось з своєю співкурсницею, плюнула їй в обличчя. Недостойна також поведінка тт. Мелешко та Симоненко з І курсу, що провалили свій номер на огляді художньої самодіяльності, бо погано вели себе під час репетиції.

Коли ці та ряд інших подібних фактів стали відомі комсомольському бюро факультету, воно вирішило провести відкриті комсомольські збори на тему: «Все ли комсомольцы на самом деле? Или только комсомольца корчат?» (В. Маяковский).

На зборах була заслухана цікава доповідь викладача основ марксизму - лєнінізму доц. Л. С. Черномаза «Про роль комсомолу в ідеологічному вихованні молоді». Після доповіді розгорнулися широкі дебати. В них взяли участь 17 чоловік. Студент-

ка першого курсу т. Білоус розповідала про те, що в їх дружному хорошому колективі є товариші, які не серйозно ставляться до навчання. Так, т. Тулумджан не склала залік з основ марксизму - лєнінізму та іспит з геології під час зимової сесії. Ці заборгованості вона ліквідувала тільки тепер, коли вже почалося складання весняної сесії. Не склала заліків також т. Бухаріна. Комсорг третього курсу т. Мілер підкреслила в своєму виступі недисциплінованість студента Кравченко, який пропускає багато лекцій без поважних причин, а також Науменко і Терновської, що розмовляють на лекціях.

Всі виступаючі гаряче обговорювали питання про те, яким повинен бути комсомолец, критикували недоліки в роботі окремих комсомольських груп факультету. У виступах також було відзначено, що в діяльності комсомольського бюро в політико-виховній роботі є ряд істотних недоліків. Член бюро недостатньо приділяла уваги роботі в групах, рідко бували на комсомольських групових зборах і молодіжних годинах, а також вечорах відпочинку і т. ін.

Виступаючі відзначили також, що в ряді груп не створені дружні колективи, неадекватно товариського ставлення один до одного. Деякі студенти, як тт. Кравченко, Сальнікова, Кузнецова, не по-комсомольському поставились до критики товаришів і намагалися виправдати себе. З цього видно, що ці комсомольці не зрозуміли своїх помилок і невірні сприймають критику.

Збори викрили недоліки у виховній роботі і накреслили шляхи до їх усунення.

Р. БАБАКІНА,
З. МЕТЛАЩУК.

БОЙОВИЙ НАСТАВНИК
РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

Вже три десятиріччя звучить голос любимої газети радянських юнаків і дівчат, органу Центрального Комітету Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді — «Комсомольской правды».

«Комсомольскую правду» знають і люблять як дбайливого друга та вихователя нашої молоді, цінують за невечерню енергію, за творчу ініціативу. «Комсомольская правда» — талановитий колективний пропагандист, агітатор і організатор молоді. Комуністична партія обережно і любовно вирощує і виховує комсомольців та всю нашу молодь.

24 травня 1925 року за рішенням XIII з'їзду партії про створення всеросійської комсомольської газети був

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

Стор. 2. 28 травня 1955 р.

випущений в світ перший номер «Комсомольской правды».

З першого свого номера газета виховує молодь в душі беззавітної відданості партії, нашій великій Батьківщині.

На протязі всього свого 30-річного шляху «Комсомольская правда» була в гущі важливіших подій, що відбувалися в нашій країні. Коли партія закликала народ на боротьбу за рішення таких всесвітньо-історичних завдань, як індустріалізація країни і колективізація сільського господарства, комсомол як і завжди, виступив бойовим помічником партії. І «Комсомольская правда» несла в маси молоді заклики партії, підіймала питання про створення перших комсомольських виробничих бригад. В 1930 році «Комсомольская правда» була

Студенти,
на колгоспні лани!

У відповідь на заклик істориків

25 травня на економічному факультеті відбулися комсомольські збори, на яких було обговорене звернення студентів історичного факультету до всіх студентів університету з закликом під час літніх канікул надати допомогу підшефним колгоспам.

Студентка другого курсу Валя Стешенко закликала всіх комсомольців факультету підтримати звернення істориків. В своєму виступі вона сказала: «Рішення партії і уряду спрямовані на круте піднесення всіх галузей сільського господарства. Перетворення в життя цих рішень зробить нашу країну ще більш могутньою, покращає матеріальний рівень нашого народу.

Ми, комсомольці, не можемо залишатися осторонь від цієї великої і всенародної справи. Наш обов'язок поїхати під час канікул на 10 днів в колгосп і надати допомогу колгоспникам в літніх польових роботах.

На зборах виступили також тт. Дворнікова, Тютюнник, Барська і Хорошко.

25 червня в підшефний колгосп виїжджає перша партія студентів.

О. КОРНЕТ,
секретар комсомольського бюро економфаку.

Внесемо свій вклад
в справу піднесення
сільського господарства

Студенти хімічного факультету з піднесенням зустріли заклик комсомольців історичного факультету до всіх студентів університету про надання трудової допомоги колгоспам.

В комсомольських групах хімічного факультету пройшло обговорення цього звернення. Виступаючи на групових та курсових зборах говорили про те, що своєю працею в підшефних колгоспах вони внесуть вклад у справу подальшого піднесення сільського господарства. Комсомольці і всі студенти нашого факультету гаряче підтримали славний почин істориків.

Секретарі курсових комсомольських бюро тт. Одиюбочко (перший курс), Краснощок (другий курс), Штучкіна (третій курс) провели велику роботу по організації цієї поїздки. На підставі висловлених бажань організовані бригади для поїздки, підібрані кандидатури бригадирів. Вже прийнято рішення, що бригада студентів-першокурсників буде працювати на копаних силосних траншеях в підшефному колгоспі ім. Андрєєва у період з 25 червня по 5 липня. Днями і іншим бригадам буде відоме місце і час роботи.

О. КОНОВАЛОВ.

нагороджена орденом Леніна: газета була одним з ініціаторів соціалістичного змагання.

«Комсомольская правда», прагнути відобразити інтереси радянської молоді, завжди глибоко і серйозно займалась питаннями моралі і етики, боротьбою за новий побут. В цій роботі газети брав участь талановитіший поет нашої епохи — Володимир Маяковський, який був її співробітником.

В 1930 р. газета кинула заклик: запровадити значок «Готовий до праці і оборони» — і як реальне втілення цього заклику ми бачимо зараз цей значок на грудях мільйонів юнаків, дівчат і підлітків.

Важливою була роль «Комсомольской правды» в дні Великої Вітчизняної війни. Треба було розпалити в серцях молодих бійців жагучу ненависть до ворога, мобілізувати їх на його знищення. В 1945 році газета була нагороджена орденом Ві-

На фото: студенти ІІІ курсу геологічного факультету готуються до екзамену. Зліва направо: Є. Міщенко, Ф. Просуших, Л. Александрова, В. Муравйов. Другий ряд: В. Серебряйський, В. Соляник, В. Доценко.

Фото О. КУЗІНА.

Назустріч оздоровчому сезону

Добре попрацював в цьому році колектив Харківського державного університету. Після напруженої праці приємно буде відпочити в санаторіях, будинках відпочинку, взяти участь в туристських походах.

Місцевком університету в цьому році немало зробив, щоб надати можливість науковим працівникам, службовцям, технічному персоналу добре провести літній відпочинок. Було складено ряд договорів з організаціями, що продають путівки. За цими договорами одержано 10 пільгових путівок в санаторії Кисловодська, Одеси, Кобулеті. В санаторій для сердечників, що знаходиться в Кисловодську, одержав путівку аспірант біологічного факультету тов. Мухін, в Одесу — бібліотекар тов. Макурина, в Кобулеті — аспірантка кафедри філософії тов. Струкова-Колосар.

До будинку відпочинку «Південний» одержано 10 пільгових путівок. Туди поїдуть працівники друкарні, технічний та обслуговуючий персонал.

Місцевком одержав також ряд повноплатних путівок в

кращі санаторії Одеси, Нальчика. В цьому році збільшилася кількість путівок в будинки відпочинку, що розташовані на Кавказькому узбережжі Чорного моря.

Не забудьте і молодше покоління — діти працівників університету. В піонерському таборі у Гайдарах в цьому році буде оздоровлено понад 200 дітей.

Крім того місцевком має можливість придбати путівки до будинків відпочинку, що знаходяться під Москвою та в пансіонати, для робітників університету, що мають власні автомашини. Ці пансіонати знаходяться в наймальовничих кутках Кавказького та Кримського узбережжя Чорного моря.

Але в цьогорічній оздоровчій кампанії є також і ряд недоліків. Наприклад, одержано мало санаторних путівок, внаслідок чого залишилося багато незадоволених заявок. Місцевком заключав договори з 10 організаціями, що мають путівки, а відповідь одержав тільки від 4.

Л. ПОНІРОВСЬКА,
член місцевкому.

чизняної війни І-го ступеня.

Газета допомагає нам жити, вчитися і мріяти. Вона допомагає нам створити собі вірне уявлення про моральне обличчя радянської людини. Молодь дуже цікавиться питаннями моралі і етики. Вона хоче послухати дружні поради, посперечатися, помріяти про дружбу, любов, мужність і витримку. Тема про те, як стати хорошою людиною переходить з номера в номер «Комсомольской правды». Після опублікування в листопаді 1952 р. листа молодого шахтаря Астраханцева про те, як стати хорошою людиною, на сторінках газети розв'язалася цікава для молоді розмова про виховання високих моральних якостей радянської людини. Газета надрукувала багато виступів молоді, теплих листів про любов до Батьківщини, про соціалістичне ставлення до праці, про дружбу та товариство.

Цікава дискусія розв'язу-

лася в газеті після опублікування листа Абдулхаміра Юсуфа «В чому краса людини». Лист викликав глибоке хвилювання у молоді. Питання, поставлене газетою, стало предметом обговорення у багатьох комсомольських організаціях, в тому числі і в нашому університеті. «Комсомольская правда» різко виступає проти порушників правил комуністичної моралі, носіїв чужої нам ідеології, проти пияцтва, хуліганства, розпущеності.

Мабуть неможливо назвати у невеличкій замітці всі заслуги нашої любимої газети. Але мені здається, що вищого оцінюю цих заслуг є те нетерпіння, з яким читає, вся молодь, чекають наступного номера «Комсомольской правды». І зараз, в дні, коли відзначається славне 30-річчя нашої газети, ми, радянська молодь, бажаємо їй ще більших успіхів у великій і благородній справі.

О. БЕРХМАН.

Роль газети „Пролетарий“ в розвитку революційного руху на Україні

Стаття написана на основі роботи, виконаної в студентському науковому гуртку історії КПРС

27 травня 1955 р. минуло 50 років з дня виходу першого номера більшовицької газети «Пролетарий», яка відіграла велику роль в розвитку революції 1905—1907 рр. в Росії, в більшовицькому керівництві революційною боротьбою пролетаріату та селянських мас.

Газета «Пролетарий» була створена за рішенням III-го з'їзду РСДРП, як Центральний Орган партії. Вона видавалась в Женеві з 14 (27) травня по 12 (25) листопада 1905 року. «Пролетарий» продовжив лінію старої ленінської газети «Искра» і зберіг цілковиту спадковість з більшовицькою газетою «Вперед».

Рішенням Пленуму ЦК партії 27 квітня (10 травня) 1905 р. відповідальним редактором «Пролетарія» був назначений В. І. Ленін, який став натхненником і організатором всієї роботи газети. В. І. Ленін написав у «Пролетарий» понад 50 статей і заміток, які потім передруковувалися місцевими органами більшовицької партії, видавались окремими листівками.

В редакційній роботі постійну участь брали М. С. Ольмінський, О. В. Луначарський, В. В. Воронський. Листування з крупними організаціями і окремими читачами допомагала вести Н. К. Крупська. Всього вийшло 26 номерів «Пролетарія». Останні два номери вийшли під редакцією Воронського. Видання «Пролетарія» припинилося в зв'язку з переїздом Леніна в Росію для безпосередньої участі в революції.

Діяльність газети проходила в період наростання першої російської революції, коли більшовики провадили рішучу боротьбу за втілення в життя тактичних рішень III-го з'їзду партії. Газета «Пролетарий» відіграла величезну роль в розвитку революційного руху на Україні.

Пролетаріат України, що являв собою, після російського, міщій бойовий загін в боротьбі проти царизму, боровся разом з російським робітничим класом за здійснення завдань, висунутих III з'їздом, ленінських ідей гегемонії пролетаріату в революції, повалення самодержавства озброєним шляхом і встановлення революційно-демократичної диктатури робітничого класу і селянства, ідеї переростання буржуазно-демократичної революції в соціалістичну, які пропагувалися в «Пролетарий».

Діяльність «Пролетарія» мала велике значення для здійснення

керуючої ролі партії в революції. «Пролетарий» узагальнював і пропагував досвід, набутий партійними організаціями в Росії, в тому числі і на Україні. Так, в газеті були надруковані звіти про роботу більшовицьких організацій Миколаєва, Харкова, Катеринослава, Одеси та інших міст України. Редакція газети встановила міцні зв'язки з місцевими організаціями і робітничими масами. Тільки у відділі «З робітничого руху» з 210 кореспонденцій, опублікованих в «Пролетарий», 45 — було з України, в тій кількості з Миколаєва — 14, Катеринослава — 11, Одеси — 8 і т. д.

«Пролетарий» користувався величезним успіхом і мав великий вплив на робітників і селян України. Наприклад, Катеринославіські робітники, послаличись на газету «Пролетарий» № 6, на сторінках якої пропагувалася ідея озброєного повстання, висловили готовність йти на штурм самодержавства зі зброєю в руках.

Більшовики Одеси тільки в Дальницькому районі міста розповсюдили «Пролетарий» №№ 10, 11, 12, 13, 14 і 15 за 1905 рік до 10 примірників на кожну партійну організацію і 50 інших статей і заміток, — передрукованих з газети «Пролетарий».

«Пролетарий» неодноразово вказував місцевим більшовицьким комітетам на необхідність широкої пропаганди рішень ЦК та ідей, висунутих в Центральному Органі партії шляхом передрукування в місцевих листках статей і заміток з «Пролетарія», частішим перекладанням лозунгів ЦО в місцевих листках, та на необхідність організації боротьби за їх здійснення.

«Пролетарий» докладно освітлював першотравневі демонстрації і революційні події влітку 1905 р. на Україні.

З'єднання демонстрацій і масової пролетарської стачки в містах з селянським рухом в селах похитнуло озброєну опору царизму — армію. Влітку — восени проходить ціла полоса повстань у флоті та армії, до яких закликав «Пролетарий».

За закликом «Пролетарія» для підтримки одеських робітників та повсталих матросів виступили робітники і селяни України. В Катеринославі, Києві, Харкові, Ми-

колаєві та інших містах відбулися величезні мітинги і демонстрації. В Катеринославі забастувало біля 10 тисяч чоловік, приєднався трамвайний рух, відбулися сутички демонстрантів з поліцією і військами.

В. І. Ленін пропагував в «Пролетарий» більшовицьку тактику бойкоту Державної думи в період наростання революції. Газета вчила трудящих, що скликання справжнього органу народного представництва можна здійснити тільки активною підготовкою до всенародного збройного повстання і поваленням царизму. В резолюції Одеського комітету РСДРП, що була надрукована в № 23 «Пролетарія» говорилося, що для повного послідовного здійснення нашої програми-мінімум треба скинути самодержавство.

Необхідно роз'яснити селянам, — писав Одеський комітет, — що Державна дума є найгрубішою фальсифікацією народного представництва, що селяни повинні рішуче відмовлятися від виборів.

По всіх містах і селах України прокотилася заклика більшовицька «Геть Державну думу!». Більшовицька тактика бойкоту Думи знайшла широку підтримку трудящих мас. В Миколаєві, повідомляла газета «Пролетарий», коли читався Маніфест 17 жовтня були розкидані прокламації і замість очікуваного «Ура!» власті почули у відповідь зарозливе «Геть самодержавство!». В другому номері газета повідомляла, що в селі Юривці, Костромської губернії делегати, що зібралися з сусідніх сіл в кількості 300 чоловік постановили не брати участі у виборах до Державної думи.

«Пролетарий» провів величезну роботу у справі підготовки трудящих України до збройного повстання. В. І. Ленін писав в газеті, що необхідно самим масам під керівництвом партії створювати революційні загони. Ленін вимагав від партійних організацій ретельно готувати до боїв робітничі дружини.

Одним з головних завдань, які ставила газета перед більшовицькими організаціями України — було зміцнення союзу робітників і селян і залучення селянства на бік революції. «Залучити селян на бік революції, — писав в № 21 «Пролетарий», — втягнути їх в ре-

волюцію — ось головне завдання соціал-демократів».

Більшовики України ні на хвилину не забували вказівку Леніна про те, що в боротьбі за демократизм робітничий клас може перемогти лише при умові, коли до нього приєднається маса селянства.

Російський пролетаріат, під керівництвом більшовицької партії, своїм революційним прикладом кликав на боротьбу з царизмом трудящі маси всіх національностей Росії. Восени революційний рух охопив всю Росію. Жовтнева стачка, яка виникла за почином Москви і Петербурга, охопила всі основні промислові центри країни і вилілась в могутній політичний виступ пролетаріату. Політичні забастовки, що переросли в окремих містах у збройні повстання, відбулися в Харкові, Донбасі, Одесі, Києві та інших містах України.

«Пролетарий» докладно освітлював жовтневі події на Україні. Газета виховувала робітників в дусі пролетарського інтернаціоналізму, боролася за єдність партії, за єдність робітничого класу — вождя і керівника революції.

«Пролетарий» користувався великим авторитетом і популярністю серед робітників України. В редакцію поступали численні листи, в яких віталася плодотворна діяльність газети.

Трудящі України все більше і більше впевнювалися в правоті більшовицьких, в правоті їх тактичної лінії, яку пропагувала газета «Пролетарий». Робітники України ще тісніше згуртували свої ряди і разом з російським пролетаріатом готувалися до штурму самодержавства.

Революційні виступи робітників і селян Росії, в тому числі і на Україні, влітку і восени 1905 р., грудневе озброєне повстання зокрема, показали, що за 11 місяців революції гігантські зроста політична свідомість пролетаріату Росії. Коли в січні 1905 року тисячі робітників довірливо йшли з молитвами та хоругвами до царського палацу прохати у царя милостині, то в грудні 1905 року пролетаріат зі зброєю в руках героїчно боровся на барикадах за повалення самодержавства, за встановлення демократичної республіки. В цьому була і велика заслуга більшовицької газети «Пролетарий», яка відіграла роль колективного пропагандиста, агітатора і організатора.

О. КУЦ,
студент IV курсу істфаку.

Лист до редакції коли ми одержимо ПРАВА ВОДІВ МОТОЦИКЛУ?

В цьому учбовому році в університеті працював, організований ДТСААФом мотогурток. В ньому займався багато студентів, в тому числі і ми. Учасники гуртка акуратно відвідували заняття, витрачали час, користувалися університетським мотоциклом і все для чого? Справа в тому, що свого основного призначення мотогурток не виконує.

Ми прослухали теоретичний курс, оволоділи практичними навичками водіння мотоциклу, але прав водіїв не одержали. Ми вважаємо, що винен в цьому керівник гуртка т. Босенко, бо гуртківці кожен, де міг, все ж навчилися водити машину і до складання іспитів були готові. Але іспити чомусь і досі не відбулися.

Просимо редакцію допомогти організувати справжній мотогурток, який виконував би своє призначення.

МАКАРЕНКО, ОНІЩЕНКО,
студ. II курсу фізмату.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

„Про роботу редколегії та її зв'язки з громадськими організаціями“

Партбюро біологічного факультету обговорило статтю редактора стінної газети «За мічуринську біологію» т. Ермоленко, що була надрукована в «Сталінських кадрах» 5 травня ц. р. Як повідомляє секретар партбюро факультету т. Кудкоцев, факти, про які розповідає т. Ермоленко щодо участі членів партбюро у висвітленні життя факультету в стінній пресі дійсно мали місце.

Партбюро прийняло рішення посилити керівництво газетою з боку громадських організацій та зміцнити їх зв'язок з редколегією. Справедливі також факти, наведені в статті т. Ладигіної, що була вміщена в одному з номерів стінної газети «За мічуринську біологію», де вона розповідає, що партбюро несистематично інформує партійні збори про виконання прийнятих рішень.

Партійне бюро на своєму засіданні вже заслухало інформацію члена партбюро т. Тимашова про виконання рішень партзборів і партійних бюро і постановило далі систематично інформувати комуністів про виконання рішень, прийнятих на зборах.

Візь дуже напружена робота не принесе шкоди.

Робоча поза у багатьох відношеннях визначає правильність кровообігу. Як ми знаємо, людям розумової праці доводиться сидіти за письмовим столом. При цьому грудна клітина здавлюється, а це призводить до порушення дихання. Постачання організму киснем знижується, рух крові утруднюється. Нерухоме положення призводить до застою крові.

Компенсувати шкідливий вплив сидячої пози можуть регулярні заняття фізичними вправами. Правильно поставлена фізкультура сприяє загартовуванню нашого тіла, зміцненню м'язів, підвищенню працездатності організму. Фізичне навантаження необхідне всім працівникам розумової праці.

Слід підкреслити, що фізична культура — це не тільки вправи для м'язів, але й гімнастика для нашого нервової системи, вправи для всіх наших органів і систем. Численними дослідженнями встановлено, що легка м'язова робота значно стимулює розумову діяльність, підвищує її якість. Відсутність радості руху або, як говорив І. П. Павлов, «м'язова радість», — важливий фактор гігієни розумової праці.

(«Советский инженер»).

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
Стор. 3. 28 травня 1955 р.

ГІГІЄНА РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ

Проф. Е. БЕРКОВИЧ.

ПРАВИЛЬНА організація розумової праці, створення умов, при яких вона буде найпродуктивнішою, боротьба з перевтомою — питання великої важливості. Їх вирішення повинно ґрунтуватися на знанні певних фізіологічних закономірностей, зв'язаних з трудовою діяльністю людини.

Важливе значення при трудовій діяльності має робота нашого мозку. Спостереження вчених показують, що приток вразень зовні має великий вплив на його роботу. Звідси цілком зрозуміло, наскільки важлива для всіх правильна робота органів зору, слуху, дотику, нюху, смаку. А правильна робота органів почуттів і, значить, мозку залежить від умов освітлення, зовнішніх звуків, температури, оточуючої обстановки.

Нераціональне освітлення — перемінна яскравість, недостатнє освітлення, блискотиння — визивають різке перенапруження зору, зниження працездатності, а потім і захворювання очей. Сучасна гігієна вимагає: достатнього освітлення робочої поверхні, рівномірності його розподілення, відсутності різкої різниці між яскравостями робочих поверхень і оточуючих предметів, відсутність блискотиння в полі зору працюючого.

Найбільш гігієнічне — природне освітлення розсіяним денним світ-

лом. При штучному освітленні дуже важливо правильно сполучати загальне освітлення всього приміщення і місцеве освітлення робочого місця, наприклад, письмового стола. Як би не було міцне загальне штучне освітлення, воно є недостатнім. Обов'язково треба мати настольну лампу і досить міцну (в 40—60 ватт). Слід запобігти прямого попадання в очі світла електричних ламп при відображенні цього світла від блискучих поверхень.

На працездатність в певній мірі впливає також шум. Він викликає перенапруження слухового апарату і падіння працездатності. Робоче приміщення необхідно по можливості ізолювати від сторонніх та вуличних шумів.

Велике значення мають і метеорологічні умови роботи, тобто температура і вологість повітря. Дуже висока температура, також як і дуже низька, знижує працездатність. Найбільш бажаною для робочого приміщення є температура 18—20°.

Несприятливо впливають на продуктивність праці дим та спеке повітря. Тому треба обов'язково провітрювати робоче приміщення.

В останній час з'явилися вказівки на те, що збудження одного органу почуття поліпшує або по-

гіршує роботу інших органів почуттів. Наприклад, збудження закидає смакових нервів цукром поліпшує роботу зору і т. ін. Освітлення очей зеленим світлом поліпшує слух, а червоне світло погіршує слух і т. ін. Обтирання холодною водою або холодний душ підвищують працездатність. Музика також може підвищити працездатність.

Робота мозку полягає в збудженні то одного, то інших його ділянок. Але одночасно існують і процеси протилежного порядку, коли клітини мозку не сприймають процесів збудження. Цей стан носить назву гальмування. В працюючому мозку процеси збудження швидко чередуються з процесами гальмування.

При трудових процесах приходять в стан збудження, мабуть, ті ділянки кори головного мозку, які безпосередньо пов'язані з даним трудовим процесом. Останні ділянки мозку переходять в стан більш або менш повного гальмування.

Тому-то і вимагається з метою підвищення ефективності розумової праці усувати, по мірі можливості, всі сторонні роздратуван-

ВІДМІННІ І ХОРОШІ ЗНАННЯ

На третьому курсі геологічного факультету закінчується весняна екзаменаційна сесія. Студентів чекає виробнича практика, яка буде відбуватися у всіх кутках нашої неосвяженої країни.

21 і 22 травня студенти-третьокурсники склали передостанній іспит з геотектоніки.

Основна більшість студентів показала відмінні і хороші знання. На «відмінно» склали іспити Сталінський стипендіат Єрьомін, студенти тт. Муравйов, Білоус, Мирошніченко, Серебрянський і багато інших. Вони показали глибоке розуміння дисципліни, добре засвоїли цю

науку як з теоретичного, так і з практичного боку.

Непогано пройшли іспити і на інших курсах геологічного факультету. Студенти четвертого курсу вже закінчили сесію. На курсі понад 15 відмінників.

На «добре» і «відмінно» склали іспити з соціально-економічних дисциплін студенти другого і першого курсів.

Можна з впевненістю сказати, що студенти геологічного факультету з честю складуть сесію, показавши при цьому хороші та відмінні знання.

А. ПЕЧЕРСЬКИЙ.

ВИКЛАДАЧ ПРО ВІДПОВІДІ СТУДЕНТІВ

24 травня фізгеографи четвертого курсу склали іспит з історії географії. Наслідки екзамену показали глибокі та міцні знання з цього цікавого предмету. Один за другим підходять студенти до карти і розповідають про великі географічні відкриття, про наших славних російських мандрівників Пржевальського, Козлова, Міклух-Маклая та ін., які все життя присвятили науці і навки прославили нашу велику Батьківщину.

Після екзамену ми звернулися до викладача з проханням висловити свою думку щодо знань студентів. П. І. Гордієв сказав:

— Студенти давали на по-

ставлені питання досить глибокі, обгрунтовані відповіді, які говорять про серйозну роботу над фактичним матеріалом з історії географії. З цілому вся група показала, що вона сумлінно підготувалася до іспиту. Про це свідчить велика кількість відмінних оцінок. Найбільш змістовні відповіді дали студенти тт. Ручка, Сміла, Гудименко та ін.

Недоліком у відповідях було недостатнє знання хронології географічних відкриттів і досліджень. Іноді був недостатній аналіз передумов географічних відкриттів та їх наслідків.

Г. СЕМКО,
комсорг IV курсу.

ЕКЗАМЕН З ОСНОВ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

24 травня складала іспит з основ промислового виробництва перша група другого курсу географічного факультету. Незважаючи на те, що цей предмет у нас новий, тобто читався перший рік на нашому факультеті, студенти напружено працювали над ним на протязі

року, серйозно поставились до практики, яка провадилася на заводі «Серп і молот». Всі студенти своєчасно написали залікові роботи з цього предмету і внаслідок успішно склали екзамен. Всі студенти одержали відмінні та добрі оцінки.

І. ІВАНОВА.

Фізкультура і Спорт

Спортивна неділя

Наближається спартакіада народів СРСР. Це спортивне свято молоді нашої країни зустрічає хорошими показниками в праці, в навчанні, в спорті.

В минулу неділю в Харкові відбувся ряд змагань, присвячених цьому святу. Великий інтерес викликала змішана естафета, яка проходила по окраїнах і центральних вулицях міста.

В цій естафеті брали участь також фізкультурники нашого університету. Внаслідок впертої боротьби між спортивними колективами перше місце зайняла команда «Динамо», друге — технікум фізичної культури, третє — команда трудових резервів. Університетська спортивна команда зайняла шосте місце.

В цю ж неділю на стадіоні «Динамо» відбулось спортивне свято, в програмі якого були змагання з різних видів спорту на першість вузів міста.

На фото: (зверху) біг з бар'єрами. (Внизу): студент II курсу фізико-математичного факультету т. Надикто, який займає третє місце в змаганнях з спортивної ходьби на 10 км.

Фото О. КУЗІНА.

Новий комплекс ГПО

В Радянському Союзі створена єдина в світі система фізичного виховання, що заснована на комплексі ГПО.

Завдання радянського фізкультурного руху — допомагати партії і народу виховувати молодь в дусі беззавітного служіння інтересам Батьківщини, готувати її до високопродуктивної праці. Ідея всебічного фізичного виховання, яка забезпечує підготовку до праці та оборони Батьківщини якомога краще висловлена в комплексі «Готовий до праці та оборони СРСР». Цей комплекс втілює в собі основні принципи радянської системи фізичного виховання: всебічність, прикладність і оздоровчу спрямованість.

Складання норм на значок ГПО з різних видів спорту забезпечує всебічний фізичний розвиток і виховує життєво необхідні, трудові, і прикладні якості (біг, стрибки, плавання, гребля).

Комплекс ГПО пройшов довгий шлях перетворень. Починаючи з 1931 р. він спрощувався, доповнювався новими видами спорту. 1-го січня 1955 р. вийшов найбільш удосконалений комплекс ГПО. Структура його спрощена і конкретизована. Він включає 8 практичних і 2 теоретичних норм — всі вони є обов'язковими. Цей комплекс з одного боку вказує, чим треба займатися для загального фізичного розвитку, з другого — служить засобом контролю за фізичним розвитком кожного спортсмена і всього колективу в цілому. В зв'язку з кон-

кретизацією норм підвищується відповідальність викладачів за якісну підготовку студентів, зокрема, за організацію та методику навчання з легкої атлетики, лиж-ного спорту та плавання.

На основі нового комплексу будується робота по фізичному вихованню в школах, технікумах та вищих навчальних закладах. Завершуючим етапом по фізичному вихованню в цих навчальних закладах є складання норм. Необхідно особливо підкреслити, що система ГПО — це не тільки складання норм, як деякі її розуміють. Складання норм повинне явитися лише наслідком, що завершує планомірну, систематичну підготовку до них. Навколо складання норм повинна бути розгорнута велика освітня та виховна робота.

Але слід відзначити, що в нашому університеті не зовсім благополучно з цією справою. Робота за новим комплексом провадиться тільки з студентами I та II курсів під час академічних занять. Спортивні секції ХДУ мало приділяють уваги новому комплексу. Кафедра фізичного виховання, базова Рада, комсомольська організація, профком зовсім не залучають студентів старших курсів до повторного складання нормативів нового комплексу. Всебічна фізична підготовка є важливішим державним завданням. Тому вся радянська студентська молодь повинна якнайкраще оволодіти нормами і вимогами нового комплексу ГПО.

В. КІЧІГІН.

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Повість

про благородне мистецтво

В кімнаті двоє: Антон Семенович Макаренко та Семен Карабанов — один з героїв «Педагогічної поеми», — так починається нова повість Ф. Вігдорової «Шлях в життя». З перших же сторінок книга захоплює нас і несподівано зустрічає з старими улюбленими героями, і своєрідною «Макаренківською» інтонацією у вкладі, і знайомию ситуацією: молодий вихователь приїздить в бурливо занедбаний дитячий будинок.

Ми починаємо читати повість з особливим почуттям, як би несподівано узнавши, що в руках у нас продовження «Педагогічної поеми». Тільки головний герой вже не А. С. Макаренко, а його вихованець і сам молодий вихователь — Семен Афанасьевич Карабанов. «Закінчивши робітфак, він прийшов у колонію і сказав рішуче:

— Не можу без пацанів жити.

Ф. Вігдорова. «Шлях в життя», Повість.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
Стор. 4 28 травня 1955 р.

Скільки ще хороших хлопців дурня вальють на світ! Раз ви, Антон Семенович, в цій справі попрацювали, то й мені можна...»

І залишився Семен в колонії вихователем. «Але ніколи не буде гарний той командир, який не діє самостійно», — любив повторювати Макаренко. І ось прощальний вечір... «Ти працюєш непогано... але ти працюєш за моєю спиною. Думаю за тебе я. А пора вже тобі становитися на власні ноги. Так ось. Я чув, зараз погано з дитячими будинками в Ленінградській області. Ідь туди. І вибери собі найгірший, добре?»

І Семен Карабанов поїхав. Незважаючи на те, що А. С. Макаренко з'являється лише на початку і в кінці повісті, справляється враження, що він діє в кожному розділі. Це створюється завдяки вмільому використанню стилістичних традицій «Педагогічної поеми»: мовою від особи героя повісті — Семена Карабанова, неодноразовими його спогадами про свого чудового вчителя і, нарешті, великою кількістю думок та ідей А. С. Макаренка, які влучно вкраплені в художню тканину повісті.

Ф. Вігдорова показує цілу школу послідовників Макаренка. Тут

і вчитель старшого покоління, романтик, невтомний мандрівник, закоханий в природу, Володимир Михайлович — «дорослий і юнак, і дитина» — як визначає його Карабанов. Тут і палка, темпераментна любимиця малюків Катерина Іванівна Артем'єва. Симпатичний образ колишнього путильського робітника, а потім викладача з праці Олексія Савича, його жінки — Софії Михайлівни, яка хоча зовнішню сувора, але користується великою любов'ю дітей, які дуже тонко відчують душу і серце людини.

Однак не всі образи вихователів задовольняють читача. Неправдоподібно розвивається характер Миколи Івановича Гулько. Спочатку це безвольна людина, яка цілком знаходиться під п'ятою своєї жінки, характер якої «був би в пору злий, сварливий бабці». «Ех, бідолага, дістається тобі! І чого ти терпиш?» — думає про Миколу Івановича один з вихованців. А педагог, який не користується повагою вихованців — поганий педагог. І тому зовсім природна думка, що виникає в колективі вихователів — «попрохати» Миколу Івановича з дитячого будинку. Однак через 50 сторінок ми з подивом дізнаємося, що Карабанов, який переходить на іншу роботу, залишає завідуючим дитячого будинку того ж Миколу Івановича. Автор зовсім не показала, яким чином Микола Іванович змінив свій характер, перероджується.

В повісті показані також і ідей-

ні вороги передових вихователів. З гіркою іронією, яка нерідко переходить в сарказм, змальовує їх Ф. Вігдорова. На фоні псевдопедагогічної діяльності цих тупоумних людей особливо яскраво відчувається благотворний вплив втілених в життя ідей Макаренка.

З глибоким знанням дитячої психології автор показує процес виховання молодого покоління, процес перетворення вчорашніх малолітніх ворів, шахраїв, безпритульних — у молодих будівників соціалізму. Вдало зображені яскраві образи сильного волювого Дмитра Корольова, вмілого, витриманого вожака «пацанів» — Саші Жукова, непосіди, а в майбутньому безумовно неспокоїного мандрівника — Петки Кирилова, умного, талановитого Андрія Рєпіна, який ледве не пішов по пагубному шляху.

Які великі задоволення, радість, торжество вихователя і вчителя, коли ці зав'язі, наполовину затоплені випадком «квіти життя», твоїми руками перетворюються в чудових повноцінних людей! Палка проповідь педагогічної майстерності — головне в книзі Ф. Вігдорової. Виховання дітей — це не ремесло, це не просто важка робота — наполегливо затверджує Ф. Вігдорова. Виховання дітей це натхненне мистецтво, це творчість. І також як і у всякому мистецтві, тут пагубні бездушність, шаблон, сліпе наслідування. «За 14 років моєї роботи в колонії не було у мене двох випадків зовсім схожих» — писав А. С. Макаренко Семену Карабанову. Кожного дня

нове, неповторне. І радість життя в чеканні цього нового, в чеканні «завтра». «Наше завтра — радість!» — так і зветься один з розділів повісті.

В педагогічній роботі, як і у всякому мистецтві буває важко, трапляються невдачі, розчарування. Але за те, ще більш прекрасна радість перемоги, коли труднощі залишаються позаду. Повість Ф. Вігдорової вчить боротися і перемогти. «Я вирішила залишити свою роботу, — наводить автор лист однієї молодої вчительки до А. С. Макаренка. — Я зневірилася в ній, я перестала надіятися на успіх, на радість, на те, що я зможу досягнути чогонебудь на цьому шляху — такому важкому, майже безнадійному. Ви відкрили мені очі. Ви допомогли мені зрозуміти, що я не маю права залишити розпочате. І Вам було важко, а Ви не відступили. І Вас охоплював відчай, але Ви не дали йому захопити себе. А головне, ви вказали мені шлях. Ви підказали мені, як працювати, з чого починати і чого домогатися. Спасибі, спасибі Вам!»

Велику справу Макаренко продовжує своєю повістю Ф. Вігдорова. Можливо не один читач буде вдячний їй. Подякує за те, що «Шлях в життя» вчить важкому і благородному, тривожному і радісному педагогічному мистецтву.

В. ЗАЛЕВАДНИЙ,
студент п'ятого курсу
філологічного факультету.

Редактор Г. ПОПОВ.